

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Masarykova základní škola Bobnice, okres Nymburk

289 31 Bobnice 171

Identifikátor školy: 600 050 891

Termín konání inspekce: 14. a 15. duben 2005

Čj.:	c2-1086/05-2050
Signatura	oc6by133

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Masarykovu základní školu Bobnice, okres Nymburk, zřizuje Obec Bobnice od 1. prosince 2002 jako příspěvkovou organizaci. Škola se skládá z mateřské školy s jednou třídou - zapsáno 26 dětí (dále MŠ), ze základní školy o dvou třídách - zapsáno 18 žáků (dále ZŠ), školní družiny s jedním oddělením - zapsáno 15 žáků (dále ŠD) a ze školní jídelny, která zajišťuje školní stravování dětí z MŠ a žáků ze ZŠ.

Inspekce, která proběhla ve školním roce 2003/2004 v ZŠ, upozornila na některé přetrvávající nedostatky v organizaci základního vzdělávání a v kontrolní činnosti ředitelky. ZŠ také nedodržovala příslušné učební osnovy sledovaných předmětů. Proto se inspekce v letošním školním roce opakovala.

Inspekční činnost byla vykonána jen v ZŠ. Žáci ZŠ jsou ve školním roce 2004/2005 rozděleni do dvou tříd - I.(1., 2. a 3. ročník) a II.(4. a 5. ročník).

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky v ZŠ, průběh a výsledky vzdělávání v ZŠ v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda a přírodověda ve školním roce 2003/2004 od 1. května do 30. června 2004 a v probíhajícím školním roce 2004/2005.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

K 9. září 2004 došlo v ZŠ ke změně v personálním zajištění vzdělávání. Školu opustila vychovatelka ŠD, která v předcházejícím školním roce vyučovala v ZŠ některé předměty s převahou výchovného působení. Ve dvou hodinách týdně ji nahradila jedna z učitelek MŠ. Ta byla v době inspekce v pracovní neschopnosti, proto celý provoz v ZŠ zajišťovaly ředitelka školy a druhá učitelka. Běžně také zajišťují provoz ve ŠD. Aktuální personální situace je pro ně poměrně zatěžující.

Převážnou část vyučovacích hodin v I. třídě vyučuje ředitelka, která splňuje podmínky odborné kvalifikace. Učitelka, která učí zásadní část vyučovacích hodin ve II. třídě a praktické činnosti a tělesnou výchovu v obou třídách, a další učitelka hudební a výtvarné výchovy ve všech ročnících, ukončily středoškolské vzdělání, odbornou kvalifikaci nemají.

Z výše uvedeného plyne, že se personální podmínky k lepšímu nezměnily a převážná část vzdělávání v ZŠ (téměř 60 % hodin týdně) je stále zajišťována nekvalifikovaně. Učitelka současné II. třídy sice plánuje doplnění své kvalifikace studiem pedagogické fakulty, ale ke studiu se dosud nepřihlásila. Jako učitelka v ZŠ působí již dlouhou dobu.

Organizační struktura celé školy zůstala beze změn. Část ředitelských pravomocí s přímým vztahem k práci MŠ zůstává delegována na statutární zástupkyni – vedoucí učitelku MŠ. Ředitelka reagovala na loňská inspekční zjištění tím, že delegovala různé úkoly a pravomoci na další pracovníky a více se věnovala kontrolní a metodické činnosti ve vztahu k vedení nekvalifikovaných učitelek. V práci s podřízenými získala na významu zpětná vazba, která se stala, díky pravidelnému čtvrtletnímu hodnocení, funkční. Konkrétnější zápisy z pedagogických rad a záznamy z hospitační činnosti ředitelky svědčí o tom, že její kontrolní činnost v uplynulém období byla intenzivnější než dříve. V letošním školním roce hospitovala pravidelně jednou za měsíc, průběžně sledovala metody a formy práce učitelky se žáky. Závěry z hospitací společně s vyučující vyhodnocovaly a spolupracovaly na odstraňování

případných nedostatků. Většina záznamů ředitelky však vyjadřuje spíše kladná zjištění, proto byla opatření ukládána velmi vzácně. Obsah zápisů z pedagogických rad svědčí o zlepšení přenosu informací uvnitř školy.

Minimální finanční prostředky, kterými může ředitelka ocenit práci nad rámec běžných povinností, jsou rozdělovány podle kritérií pro hodnocení pedagogických pracovníků, která se od minulé inspekce obsahově nezměnila.

Každá z vyučujících se letos alespoň jednou zúčastnila akce dalšího vzdělávání, a to i přes obtíže, které jejich nepřítomnost přináší. Další vzdělávání ředitelka obecně naplánovala, konkrétní akce vybírá z nabídky Střediska služeb školám v Nymburku. Sama se zúčastnila semináře, který se týkal výkladu nových legislativních předpisů. Do svého samostudia zahrнула prostudování Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Po inspekci v dubnu 2004 stručně doplnila řád školy o povinnosti pracovníků, takže se v krátké době dostal do souladu s tehdy platným předpisem. Znovu aktualizovaný řád, nově upravené znění tohoto interního předpisu, bylo schváleno pedagogickou radou v srpnu 2004 a je vyvěšeno na veřejně přístupném místě v budově školy.

Zejména vzhledem ke složení pedagogického sboru základní školy jsou i nadále personální podmínky vyhovující.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Přestože v loňském školním roce bylo pozastaveno plánování rozvoje materiálně-technických zdrojů, protože zřizovatel a škola čekaly na udělení výjimky z počtu žáků pro školní rok 2004/2005, škola si od května loňského roku pořídila různé školní pomůcky v celkové hodnotě zhruba 10 000,- Kč. Většinou se jednalo o nástěnné materiály. Zřizovatel i nadále přispívá na neinvestiční výdaje na mzdové prostředky, učebnice, školní pomůcky a potřeby, které jinak hradí stát.

Škola má pro své žáky všechno nezbytné. Zásluhu na tom mají i učitelky a žáci, protože získávají relativně nemalé finanční prostředky pro školu také prostřednictvím sběrových akcí.

Materiální podmínky školy se zásadně nezměnily a zůstávají dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Ve škole se vyučuje podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola (MŠMT ČR, čj. 16 847/96-2 včetně dodatků a úprav). Učební plán školy je i v letošním školním roce v souladu s učebním plánem tohoto vzdělávacího programu.

Ředitelka po inspekci provedené v loňském školním roce přijala opatření, která vedla k odstranění nedostatků v plnění učebních osnov. Zlepšilo se dlouhodobé plánování, zpracován byl plán pro začlenění tematických okruhů kurzu Výchovy ke zdraví do předmětů přírodověda, vlastivěda a český jazyk ve 4. a 5. ročníku. Do třídních knih je probírané učivo pečlivěji a průkazněji zapisováno. Zápisy v třídních knihách obou tříd, zápisy v žákovských knížkách žáků 4. a 5. ročníku, aktuálně probírané učivo v navštívených hodinách, sešity českého jazyka a matematiky žáků ve 4. a 5. ročníku nasvědčují tomu, že v letošním školním roce probíhá vzdělávání v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda a přírodověda v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu.

Také letos je do 5. ročníku zařazen jeden žák s individuálním vzdělávacím plánem. Pololetně je hodnocen slovně. Kopie slovního hodnocení z loňského školního roku nebyla přílohou katalogového listu žáka. Průběžné hodnocení tohoto žáka má často formu běžné klasifikace.

Několik dalších žáků školy má problémy se specifickou vývojovou poruchou učení, jedná se však o poruchy menší závažnosti, které vyžadují zejména individuální péči v početně malé třídě a té se jim ve sledované výuce celkem uspokojivě dostávalo. Výrazně talentované žáky škola nemá.

Přetrvaly některé administrativní nedostatky, které vznikly nedůsledným zaznamenáváním změn do třídních výkazů a katalogových listů žáků, v průběhu inspekce byly odstraněny.

O úpravě a aktualizaci řádu školy v loňském školním roce a v srpnu 2004 již bylo v této zprávě napsáno výše. Zmizela z něj také sporná ustanovení, která předepisovala žákům chování mimo školu. Protože od 1. ledna 2005 platí nový předpis pro zpracování tohoto vnitřního předpisu, začala ředitelka školy zpracovávat nový školní řád. Tento školní řád není dosud vyhotoven, zpracovány jsou jen některé izolované části. S užitím jeho nové verze včetně pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků ředitelka počítá až od 1. září 2005.

Úsporná organizace vzdělávání v ZŠ způsobila, že jsou žáci všech pěti ročníků spojováni na pět hodin týdně dohromady. Tato organizace se týká hodin praktických činností, tělesné, hudební a výtvarné výchovy.

Změnou v organizaci vzdělávání se podařilo odstranit pětiminutové přestávky mezi třetí a čtvrtou a mezi šestou a sedmou hodinou. Nyní je délka všech přestávek v souladu s příslušným předpisem.

Při škole nepůsobí školská rada, zřizovatel školy ji prozatím nezřídil. Informační systém vůči veřejnosti zůstal bez zásadnějších změn, zlepšila se prezentace výsledků školy na veřejnosti. Ředitelka zpracovala výroční zprávu o činnosti školy ve školním roce 2003/2004, zpráva obsahuje veškeré předepsané informace. Ve škole jsou na všeobecně přístupném místě zveřejněny povinné informace, na něž mají zákonní zástupci nárok ze zákona o svobodném přístupu k informacím.

Pro školu byl zpracován minimální program prevence sociálně-patologických jevů běžné úrovně. Opírá se zejména o nabídku různých vhodných zájmových činností pro děti v jejich volném čase.

Škola si i letos zachovala pro děti příjemné, klidné a bezpečné prostředí, které - spolu s malým počtem žáků ve škole - podporuje příznivé školní klima.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech (český jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda, přírodověda)

V navštívených hodinách učitelky zřetelně vymezily vzdělávací cíle a úspěšně se snažily žáky pro jejich splnění vhodně motivovat. Stanovené cíle odpovídaly učebním osnovám, byly zvoleny přiměřeně k věku a vzdělávacím potřebám žáků jednotlivých ročníků, plynule navazovaly na učivo předcházejících hodin.

Intenzivnější vedení nekvalifikované učitelky ředitelkou přineslo výsledky. Rozdíly v kvalitě vzdělávání se zmenšily, z hodnocení dílčích jevů závazných ukazatelů, které používá Česká školní inspekce pro hodnocení průběhu vzdělávání, téměř vymizel stupeň „vyhovující“, který byl v loňském školním roce použit velmi často. Ředitelka i učitelka II. třídy však stále trvají na tradičních postupech vzdělávání, které – podle jejich sdělené zkušenosti – pomáhají žákům dobře prospívat v základní škole, do níž po absolvování 5. ročníku téměř všichni odcházejí.

Učebny jsou prostorné, nabízejí možnosti různého uspořádání žakovského nábytku tak, aby žáci spolu mohli volně komunikovat a spolupracovat a aby práce v ročníkových skupinách nebyla rušená ostatními či učitelkou. Učitelky však v učebnách uspořádaly lavice klasicky do dvou řad. V I. třídě, ve které jsou žáci tří ročníků, dokonce žáci téhož ročníku neseděli ani v těsné blízkosti, protože by se, podle vyjádření ředitelky, věnovali při vyučování jiným nežádoucím činnostem. Ve II. třídě byla vhodně zařazována alespoň v některých částech

vyučovacích hodin přímá práce s ročníkovou skupinou v kruhovém uspořádání žáků kolem jednoho stolu. Umožnilo to potřebnou spolupráci, výměnu názorů, diskusi.

Při sledovaných hodinách byly ve větší míře než loni využívány různé didaktické pomůcky (encyklopedie, různé přehledy, modely a obrazové materiály při vlastivědě a přírodovědě, drobné předměty k vyvozování násobek při matematice, namnožené pracovní listy a předepsané tabule při českém jazyku a matematice). Téměř bez využití zůstaly počítače. Žáci si na nich mohli ověřovat správnost svých numerických výpočtů v rámci procvičování učiva matematiky, jinak s nimi při výuce nepracovali (např. obsah výuky přírodovědy nabízel účelné využití).

Organizace výuky rovnoměrně dělila čas učitelek pro přímou práci s ročníkovými skupinami. Učitelky si více než loni všímaly žáků, kteří pracovali samostatně, poskytovaly jim pohotovou zpětnou vazbu. Přímá práce učitelek s ročníkovou skupinou měla převážně charakter frontální výuky. Žáci prováděli některé činnosti, při nichž aplikovali naučené učivo (procvičování v hodinách matematiky, českého jazyka a prvouky). Samostatná práce žáků ročníkové skupiny byla převážně písemná, individuální. Výjimečně (prvouka, přírodověda, vlastivěda) pracovali žáci ve skupině. Metoda skupinové práce byla vzhledem k probíranému učivu zvolena většinou vhodně a zorganizována dobře. Hlavním zdrojem informací byly pro žáky učitelky. Výuku vedly věcně správně, vzhledem k vyučovanému předmětu nedělaly žádné odborné chyby. Jen málo bylo ponecháno v kompetencích žáků. Vlastní poznávací aktivita žáků stále ještě nedosáhla potřebné úrovně. Převážně užívaná frontální práce vyžadovala, aby se jednotlivec přizpůsoboval skupině a jeho tempo průměru. Aplikované metody práce se žáky byly jen zčásti efektivní.

Větší důraz byl kladen na hodnocení žáků, v některých hodinách byla zaznamenána dobrá práce s chybou, vzájemné hodnocení ve dvojici. Častější byly pochvaly, žáky zřetelně těšily a motivovaly pro další práci. Nedostatkem bylo klasifikování diktátů integrovaného žáka (téměř výhradně klasifikace „5“, přestože bylo patrné alespoň malé zlepšování). V hodnocení tohoto žáka bylo proto zejména postrádáno průvodní slovní hodnocení pokroku.

Klima ve škole bylo příjemné, pro žáky příznivé. Mezi žáky a učitelkami byly patrné dobré vztahy, při výuce i o přestávkách byly učitelky žákům plně k dispozici. Žáci se nebáli zeptat se učitelek na cokoli, projevit vlastní názor a vyslovit soud. Učitelky je za nesprávné odpovědi nezesměšňovaly. Žáci volně komunikovali i s příchozími osobami, v rozhovorech byli otevření a slušní.

Výsledky žáků, které bylo možné posoudit pozorováním v průběhu vzdělávání, měly běžnou úroveň. Prioritní zaměření školy na encyklopedickou znalost bylo patrné ve všech zhlédnutých vyučovacích hodinách. Vhodné snížení nároků na hloubku poznatků z vlastivědy a přírodovědy alespoň částečně přispělo k chápání událostí a jevů v širším kontextu (k jejich správnému logickému začleňování) a snížila se zbytečná zátěž na mechanickou paměť žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech byly hodnoceny jako dobré (průměrné).

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Sebehodnocení školy je i nadále prováděno spíše příležitostně, podrobněji jednou ročně, při práci na výroční zprávě. Nejčastěji užívanými formami autoevaluace jsou rozborů běžných písemností a jiných produktů žáků při ředitelských hospitacích, rozborů úspěšnosti žáků v soutěžích, volné rozhovory s rodiči a žáky, písemné práce z českého jazyka a matematiky sestavené ředitelkou školy, ohlasy z veřejnosti na různé akce školy (školní besídky k různým příležitostem, výstavky prací žáků, výlety, „den otevřených dveří“). Ukazatelem kvality je pro

školu zejména úspěšnost žáků v 6. ročníku následné školy. Informace o prospěchu svých bývalých žáků získává škola jen náhodně, od rodičů či žáků. Podle vyjádření ředitelky se ve škole o zjištěních neformálně diskutuje. Přijímaná opatření nejsou doložitelná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (MŠMT ČR, čj. 15 067/03-21, ze dne 26. března 2003).
2. Rozhodnutí o udělení výjimky z průměrného počtu žáků ve třídě (MŠMT ČR, čj. 17 984/04 - 22, ze dne 30. dubna 2004).
3. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V3 – 01 (ředitelka, podle stavu k 30. září 2004).
4. Personální dokumentace pedagogických pracovníků základní školy.
5. Rozvrh hodin a přestávek pro školní rok 2004/2005.
6. Organizační řád (ředitelka, srpen 2004).
7. Zápisy z pedagogických rad (červen 2004 a školní rok 2004/2005).
8. Záznamy o hospitační činnosti ředitelky školy (ředitelka, školní rok 2004/2005).
9. Kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků (ředitelka, květen 2003).
10. Zaměření dalšího vzdělávání pedagogů ve školním roce 2004/2005 (ředitelka, 9. září 2004).
11. Řád školy (ředitelka, s platností od 1. září 2004).
12. Nový školní řád – koncepty (ředitelka, má vstoupit v platnost od 1. září 2005).
13. Inventurní kniha školy (přírůstky od května 2004).
14. Učební plán školy (ředitelka, poslední úprava srpen 2004).
15. Tematický plán kurzu Výchova ke zdraví (učitelka II. třídy, květen 2004).
16. Třídní knihy (I. a II. třída – školní rok 2003/2004 a 2004/2005).
17. Žákovské knížky žáků 4. a 5. ročníku.
18. Sešity žáků 4. a 5. ročníku (český jazyk, matematika).
19. Třídní výkazy všech ročníků.
20. Katalogové listy všech žáků (klasifikace v 1. pololetí školního roku 2004/2005).
21. Vysvědčení žáků 1. ročníku z 1. pololetí školního roku 2004/2005.
22. Výroční zpráva ředitele školy za školní rok 2003 – 2004 (ředitelka, čj. 69/04/326, září 2004).
23. Plán práce školy na školní rok 2004-2005 (ředitelka, 6. září 2004).
24. Individuální vzdělávací plán (pro jednoho individuálně integrovaného žáka).
25. Povinné informace (ředitelka, kopie z veřejně přístupné tabule).

ZÁVĚR

Poslední inspekce, která proběhla v základní škole ve dnech 26. a 27. dubna 2004 upozornila na mnohé nedostatky, které již přetrvávaly od inspekce v roce 1999.

Ani ve školním roce 2004/2005 se nepodařilo základní vzdělávání lépe personálně zajistit. Stále ve škole působí pouze jedna učitelka s odbornou kvalifikací (ředitelka), ostatní pedagogické pracovnice požadované vysokoškolské studium dosud nezahájily a stále zajišťují téměř 60 % výuky. Zásahy do organizace vzdělávání vynucené malým počtem žáků v základní škole, snahou ředitelky efektivně využívat státní finanční prostředky a aktuální situaci (nemoc učitelky), přinášejí zvýšené nároky na práci ředitelky a jedné z učitelek a, i přes jejich velkou snahu, také zhoršení podmínek pro vzdělávání žáků. Proto i letos byly personální podmínky v základní škole hodnoceny jako vyhovující.

Přesto, a právě proto, je nutné ocenit, že se prohloubila kontrolní činnost ředitelky, častější byla její hospitační činnost a zvýšila se účinnost vedení nekvalifikovaných učitelek.

Materiální podmínky školy jsou na dobré (průměrné) úrovni. Částečně se zlepšilo využívání materiálních zdrojů při výuce.

Kvalita vzdělávání v průběhu sledovaných vyučovacích hodin se v některých oblastech zlepšila. Pozitivní změny nastaly v plánování a v aktuální přípravě na vyučování. Vzdělávání ve sledovaných předmětech probíhalo v souladu s učebními osnovami. Častější byly promyšlená motivace a pozitivní hodnocení žáků, nově se objevilo také vzájemné hodnocení žáka žákem. Větší pozornost byla věnována žákům, kteří pracovali samostatně. Pohotověji jim byla poskytována zpětná vazba. Více docházelo na využívání pomůcek při výuce. Téměř výhradně užívané tradiční metody a formy práce se žáky jsou příčinou přetrvávající nižší efektivity vzdělávání. Žáci si stále neosvojují v dostatečné míře vhodné způsoby, jak se – přiměřeně k svému věku - učit samostatně, nemají příležitost si své učení řídit (plánovat a organizovat), řešit konkrétní problémy. Frontální práce je učitelkami organizována tak, aby si žáci ze školy odnesli dobré, ale poměrně izolované předmětové vědomosti, které se opírají spíše o pamětní znalost než o logický úsudek a praktickou zkušenost z činnosti. Celkově byly průběh a výsledky hodnoceny jako dobré (průměrné).

Rozsah, zaměření a metody autoevaluace dosud škole poskytují pouze dílčí a neucelené informace o průběhu a výsledcích pedagogickém procesu.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
	Mgr. Zdeňka Fadrná	Z. Fadrná v.r.

V Kutné Hoře dne 26. dubna 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Mgr. Zdeňka Fadrná, Radnická 78, 284 01 Kutná Hora. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 26. dubna 2005

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Dagmar Bednářová

D. Bednářová v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel – Obec Bobnice	2005-05-12	C2-1086/05-2050/2

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.